

Сакун А.В., док-р філос. н., доцент, Богатир Д., студент
Київський національний університет технологій та дизайну

ІННОВАЦІЙНЕ ЗНАННЯ В СУЧАСНОМУ ІНФОСВІТІ

Важливою складовою частиною інфраструктури інноваційної економіки є людські ресурси – освічені спеціалісти, які поряд з розвиненими інформаційними системами, високими технологіями, гідними умовами життєдіяльності визначають як розвиток економіки, так і рівень загальної якості життя у суспільствах. Значущість людського фактору обумовлює введення в сучасну освіту нових методологічних механізмів, орієнтованих на індивідуалізм, як умови продуктивних інновацій. Орієнтація на інновації в освіті пов'язана не лише з державним регулюванням освітнього процесу або фінансування освіти. Добробут країни залежить від того, яка частина підприємств активно впроваджує інновації, причому не лише стосовно виробництва продукції, але і процесів організації, управління, бізнес-моделей, володіння інтелектуальним капіталом. В першу чергу тому, що «найважливішою умовою успішного розвитку інноваційно орієнтованої економіки є наявність висококваліфікованих кадрів. При цьому поглиблення знань і підвищення кваліфікації не тільки створюють фундамент добробуту населення, але і самі по собі є важливими гуманітарними цілями» [4, с.18]. Разом з тим, дані цілі можна вважати не тільки гуманітарними, але й гуманістичними: економіка стає орієнтованою на інтелектуальний розвиток особистості, а тому й навчальний процес набуває антропоцентричних орієнтирів.

Така позиція простежується як в дослідженнях «інформаційно-знаннєвого суспільства», так і в концепціях «мережевого суспільства». На думку М. Кастельса, мережеві структури початково орієнтовані на креативних особистостей. Як стверджує дослідник, сучасне «мережеве підприємство стає

можливим завдяки мережевим працівникам, які використовують потенціал Інтернету і володіють своїм власним інтелектуальним капіталом. Талановиті люди – це головний фактор виробництва в сфері електронного бізнесу. Буквально все зараз ґрунтується на здатності залучати, утримувати й ефективно використовувати талановитих співробітників» [2]. Саме тому знання в епоху сучасного, за своїм визначенням, креативного суспільства стає її засадничим орієнтиром, уможливаючи антропоцентричну орієнтацію останньої на формування творчої особистості. Така ситуація має як економічне значення, так і позаекономічне, тобто пов'язане з політикою, культурою, цінностями, соціальною відповідальністю тощо.

Підкреслимо, що вагому роль у побудові процесу навчання на принципах парадигмальності повинна відіграти наука. Зрозуміло, що в інформаційно-знанцевому суспільстві наука повинна бути осередком і умовою здійснення освітніх процесів. Адже життя сучасного соціуму можна вважати повністю «наукоцентричним». Як стверджував Ю. Габермас, «техніка і наука стають первинною виробничою силою», що, безумовно, обумовлює їх нову роль у суспільстві, зокрема, виконання «технікою і наукою також ролі ідеології» [5, с. 87].

Знання, отримане в науці, як правило, ретранслюється в освіті. В силу чого і наука, і освіта відіграють суттєву роль у збереженні та подальшому розвитку накопичених знань людства. Освіта без наукової основи приводить до «схоластизації», спрощення знань. Передаючи, але не продукуючи нових знань, система ризикує увійти у дисонанс з динамікою розвитку і накопичення знань та інформації в сучасному суспільстві. З іншого боку, освіта «усуспільнює» здобутки науки, отже, вона може слугувати полем для інноваційного мислення і творчості.

Освіта (як і економіка), є активним «споживачем» тієї «продукції», котру створює наука. Тому сприйняття знань культурними спільнотами та їх поширення створює широкий соціально-комунікативний контекст, в якому

реалізуються теоретичні здобутки науки. Разом з тим, якщо економіка споживає тільки практичні наукові досягнення – технології, робочі моделі, проекти тощо, то освіта приймає і зберігає теоретичні наукові досягнення. Наприклад, економіку зацікавить фізик-експериментатор, фізик-практик, що створює корисні винаходи і технології, натомість відкриття фізика-теоретика матимуть більший резонанс в сферах науки та освіти. Проте без таких відкриттів неможливий був би прогрес фізики як науки, а також не забезпечувався б процес постійної передачі знань від покоління до покоління.

Зауважимо, що «освіта стає інноваційним важелем перетворення суспільства на основі наукових інновацій. І тоді в розгляд вводиться вже не освіта як така – у вигляді соціальної сфери та соціального інституту з її призначенням здійснювати професійну підготовку для різних суспільних груп, а науково-освітній комплекс, або науково-освітня сфера, або й інші утворення, які формуються процесуально на основі інноваційних трансформацій в економіці» [3]. Таким чином, освіта інтегрована в сучасне суспільство на основі взаємозв'язку трьох елементів – знання, науки та економіки. Як зазначається в сучасних дослідженнях, «науково-технічна й економічна складові інноваційного суспільства формуються, перш за все в результаті діяльності високотехнологічних корпорацій і науково-освітніх організацій» [1]. А якщо освіта в результаті своєї діяльності створює основу для ефективної економіки, то фундаментом самої освіти починають виступати ефективна креативна політика в освітній сфері та менеджмент освітніх мисленнєвій інновацій. Завданням останніх виступає забезпечення сучасної якості освіти на основі збереження її фундаментальності та відповідності актуальним і перспективним потребам сучасних особистості та суспільства.

Література

1. Калиновская В.Г. Треугольник знаний как фактор инновационного развития / В.Г. Калиновская, В.А. Косолапова, А.В. Прошкин // Современные наукоемкие технологии. – 2010. – № 10 – С. 118–120.

2. Кастельс М. Власть коммуникаций. М.: Изд. дом Высшей школы экономики; 2016. 564 с.

3. Ковальова С. Інновація та модернізація в освіті / С. Ковальова // Вісник Інституту розвитку дитини. – 2011. – № 13. – С. 10.

4. Семёнова Н.Н. Инновационная политика в контексте глобализации / Н.Н. Семёнова // Альманах «Наука. Инновации. Образование». – 2009. – Вып. 8. – С.18.

5. Хабермас Ю. Техника и наука как «идеология» / Ю. Хабермас // Техника и наука как «идеология». – М.: Праксис, 2007. – С. 87.

УДК 378; 334;005.33

Y. Khaustova, Ph(D) Economic, Associate Professor,
Kyiv National University of Technology and Design

ORGANIZATION OF OPEN INNOVATIVE STRUCTURES IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS (HEI)

With the processes of economic integration and the emergence of new information and communication opportunities, the closed innovation processes in the middle of permanent scientific structures at the end of the last century have proved ineffective, which has led to the emergence and spread of open innovation models (business incubators for startups, technology parks and science parks).

The macroeconomic problems of the development of the startup movement in Ukraine should include the unstable state of the economy, the limited investment market, characterized by a low level of perception of innovation or solvency, as well as insufficient experience of start-ups.

Innovative potential of native start-ups can be defined as relatively insignificant. Among the priority areas of successful Ukrainian start-ups on the international market should be noted: energy saving, health care, "smart home", IT industry.